

K

Osmo Loikkanen

YLÄT URHEILEVAT

Haukiniemi, Varparanta, Juvola

Urheilusävytteinen kertomus Haukiniemen Hakan
40-vuotisen toiminnan ajoilta

Sisällysluettelo

Urheilukuvia ennen Hakan perustamista	4
Haukiniemen urheilun juuret	5
Särkijärven kentälle	6
Jalkapalloilun alku	8
Hakan perustaminen	12
Hiesun kentälle	14
Yleisurheilu	20
Hakan talviurheilu	
• hiihto	24
• jääkiekkoilu	25
Miten toiminta on rahoitettu	27
Haukiniemen Hakan toimihenkilöt	32
Mitä heistä, urheilulle vapaa-aikansa uhranneista on tullut	33
Lopuksi	35

*M*aaliskuussa vuonna 1953 kokoontui Ylöän Liukkojen vanhan talon peräkamariin joukko haukiniemeläisiä nuorukaisia, erikoisesti jalkapalloilusta kiinnostuneita nuoria ihmisiä, jotka suuren urheilullisen innostuksen vallassa päättivät perustaa kylään urheiluseuran, joka sitten perustavassa kokouksessa Haukiniemen kansakoululla maaliskuun 11. päivänä 1953 sai nimekseen

Haukiniemen Haka

jonka vaiheita, perustamista, monivaihteista toimintaa, saavutuksia ja vaikutuksia kyläläisten ja kylän elämään käyn tässä nyt kertoilemaan.

Tämä ei ole mikään täsmällinen historiikki, onpahan vain urheilusävytteinen pienoinen kertomus rakkaasta syntymäkylästäni Haukiniemestä. Sain siihen aiheen, kun rupesin muistelemaan 40 vuotta sitten perustamamme urheiluseuran vaiheita.

Aloitan kertomukseni hiukan kauempaa, tuolta vuosisadan alkuvuosikymmeniltä ja kertoilen vanhemmilta kyläläisiltä kuulemiani asioita sen aikaisista urheilutapahtumista, koska uskoakseni vuosikymmenien urheilullinen kehitys ja tarpeet kylässä johtivat sitten aikanaan oman urheiluseuran perustamiseen. Tässä tarinassa on paljon nimiä, mutta se on ollut tarkoituksellista. Se on kunnianosoitus niille ihmisille, jotka ovat hyvää kyläämme kehittäneet varsinaisen elämäntyönsä ohella myös urheilun saralla.

Urheilukuvia ennen Hakan perustamista

Lähtö 10 km hiihtoon Haukiniemen Ns. Urheilijain hiihtoliipailuissa 13.3.1927 Lähelahdella. Kilpalut suoritettiin silloin jäähiihtona.

Kilpailijat vasemmalta lukien Abel Muhonen, Eino Halonen, Nestor Liukko, Pekka Halonen, Eero Kaartinen, Sulo Loikkanen, Matti Halonen, Terho Liukko, Paavo Halonen ja Matti Kaartinen.

Toimitsijoina Viljo Laurio, Arvi Ikonen ja E.J. Kaartinen.

Säämingin Suojeluskunnan eri kyläosastoista koottu pesäpallojoukkue vuoden 1930 aikoihin.

Tunnistetut pelaajat oikealta lukien: Haukiniemen Sulo Loikkanen, Säämingin Suojeluskunnan legendaarinen paikallispäällikkö Harmanni Halonen, neljäntenä Karttilanrannan Väinö Nousiainen, kuudentena Moinsalmen Eero Turtianen ja seitsemäntenä Kaartilanrannan Sulo Nousiainen.

Haukiniemen urheilun juuret

Haukiniemen urheilun juuret ulottuvat hyvin paljon kauemmas Hakan perustamisesta jo aina tuonne vuosisadan alkuvuosikymmenille. Vanhat urheilumiehet ovat kertoneet ensimmäisiä urheilukilpailuja pidetyn Hieta-aholla, Seppo Laurion nykyisellä sokerijuurikaspellolla. Siellä pelattiin myös ensimmäiset Haukiniemen suojeluskuntaosaston pesäpallo-ottelut.

Urheilutapahtumat olivat olleet hyvinkin juhlallisia toimituksia, Arvi Ikonen niistä usein kertoili. Urheilutoimitsijana oli useimmiten toiminut Haukiniemen silloinen opettaja Aukusti Palomäki. Arvi kertoi, että touhu tapahtui hyvin arvokkaasti. Opettaja Palomäellä oli ollut ajan tavan mukaan kravattipuku päällään ja koulumestarin kovalla äänellä hän huusi: "rima on yhden metrin ja kymmenen senttimetrin korkeudessa, suoritusvuorossa urheilija Otto Herranen, seuraavana vuorossa urheilija Ferdinand Loikkanen". Aikaa otti näissä kilpailuissa Laurion talon isäntä Hannes Laurio sekunttimittarillaan, kuten sekunttikelloa siihen aikaan kutsuttiin. Sekunttimittari oli harvinaisuus siihen aikaan, sillä niitä ei ollut muka montaakaan koko läänissä.

Myöskin suojeluskunnan pesäpallo-ottelut olivat olleet värikkäitä tapahtumia, sekä pelaajat, että yleisö olivat täysin rinnoin pelin tapahtumissa mukana. Nestor Liukko kertoi tämän jutun heidän pelistään

Kaartilanrannan paikallisosaston joukkuetta vastaan: Kalle Kaartinen oli juossut kakkospesälle, joka sijaitti metsän reunassa, mutahaudan vieressä ja selvästi kerennyt pesään ennen palloa. Pesätuomarina toiminut kaartilanrantalainen oli sanonut, että sinä paloit ja lisännyt vielä, että minä olen pesävahti. Kalle, tavallisesti rauhallinen mies, oli hänkin pelintuoksinnasta sen verran kuumissaan, että oli ottanut miestä niskasta ja viskannut mutahautaan, tokaisten vielä heittäessään: "ouppa vaikka paskanvahti", ja jatkoi juoksuaan kolmospesälle eikä päätuomari tuominut juoksijaa palaneeksi.

Nestor kertoi edelleen: Kallen saavuttua kolmospesälle astui lyöntivuoroon Ylölan Jussi, Nestorin veli Juho Liukko. Nestor naureskeli kertoessaan, että ainakin kaksi lyöntiä meni ohi, mutta kolmannesta lyönnistä tuli sanaharkkaa Kaartilanrannan lukkarin kanssa. Lukkari väitti lyönnin menneen ohi, mutta Jussi sanoi lukkarin syöttäneen väärin. Siinä lukkarin ja lyöjän kinastellessa astui kuvaan mukaan yleisön oikeudentaju Eemil Muhosen, Laurion talon työnohtajan hahmossa. Alapaikan lemo, niinkuin häntä kutsuttiin asuinpaikkansa mukaan oli ottanut hirmuisen pitkän aitariuvun ja sitä perässään vetäen juossut lukkarin eteen ja hihkaissut, "nousookkos se palli ilemaa". Lukkari hädissään syötti ja silloin Jussin lyönti sattui, ja Kalle juoksi kotipesään. Juoksun hyväksyi päätuomarina toiminut Säämingin suojeluskunnan legendaarinen paikallispäällikkö Hermann

"Hemppo" Halonen.

Isäni Sulo kertoi, että Hermann oli ollut kerran jalkapallo-ottelunkin tuomarina Särkijärven kentällä, vaikka ei ymmärtänyt jalkapallosta yhtään mitään. Se oli tapahtunut silloin alkuaikoina, kun jalkapalloa Haukiniemessä alettiin pelata. Hermann oli viheltänyt koko pelin aikana pilliinsä ainoastaan yhden kerran. Isäni kertoi, että pelin jossakin vaiheessa he kaikki, 20 pelaajaa, olivat yhdessä mylläkässä keskellä kenttää, yhdessä kasassa kaikki. Silloin yhtäkkiä mieskasan ylimmäiseksi putkahti näkyviin erään pelaajan lakiton, täysin paljas pää. Silloin Hemppo oli viheltänyt ja huutanut kovalla äänellä: "nyt peli seis, kellä siellä jo paljas perse näkky".

Tässä "mylläkkä" 50-luvulta. Hakan maalivahti Matti Laurio ja keskustuki Osmo Loikkanen suojaavat palloa, johon Savpan keskushyökkääjä Eino "Egon" Latonummi kävisi näköjään mielellään kiinni.

Särkijärven kentälle

Hieta-aholta siirryttiin sitten Tyryn Muholan Särkijärven aholle, josta kovalla talkootyöllä, lapiolla ja kuokalla, suurimmat kummut tasoittaen saatiin sen ajan vaatimuksia kohtalaisesti vastaava urheilukenttä. Siellä Haukiniemen urheileva nuoriso ja vanhemmatkin viettivät kesäiset vapaa-aikansa monien vuosikymmenien ajan. Siellä mekin, nyt jo vanhimmat hakalaiset, saimme urheilun kipinän, sieltä se rakkaus liikuntaan ja kehonsa kaikinpuoliseen kehittämiseen on lähtenyt. Siellä yleisurheiltiin ja pesäpalloiltiin, ja siellä alkoi myös kylän varsinaisen valtalajin, jalkapalloilun kehittäminen.

Särkijärven kentän mitat olivat kahdeksankymmentäviisi kertaa neljäkymmentäkolme metriä puiden juurista kentän laidalta toiseen mitaten. Katsojat olivat puiden seassa metsässä kentän laidalla. Katsomo-olot tosin paranivat huomattavasti kun Leo Taskinen ja Harjun Taavetti Vellonen erästä peliä katsomaan tullessaan kantoivat olkapäällään Louhelan vanhan riihen hirmupitkän ahdinlaudan katsomoksi. Siltä penkiltä käsin pelejä seurasivat sitten vanhimmat katsojat ja antoivat ohjeita ja sumeilematonta kritiikkiä meille pelaajille, myös erotuomariparat saivat siltä penkiltä selvät neuvot ja sensuroimattomat arvostelut "suoralta kädeltä". Sadan metrin suora oli hiukan vinottain kentän pituussuunnassa jatkuen jalkapallokentän päätyrajan yli sen verran, että satanen voitiin juosta.

Pituushyppypaikka oli poikittain kentän yli. Sen alastulopaikkaan hypättiin myös kolmiloikka ja korkeus. Kiekkoa heitettiin kentän keskeltä itään päin, samoin keihästä ja kuulaa työnnettiin Särkijärven puolen sivulla. Pidemmät juoksumatkat juostiin Särkijärven metsäpolkuja hyväksi käyttäen. Särkijärven kentällä järjestivät urheilukilpailuja ennen Hakan perustamista suojeluskuntajärjestö, maamiesseura ja nuorisoseura. Maamiesseuran ja nuorisoseuran kilpailuissa oli kilpailumuotoina enimmäkseen kolmi- ja viisiottelut. Suojeluskunnan kilpailulajeihin kuului myös estejuoksu, puomillajuoksu, juoksu rautalanka esteissä, kivääriammunta ja viestijuoksu. Viestijuoksu suoritettiin maantiellä Ikolan ja Loikkalan välillä. Ammunta tapahtui Särkijärven suon yli takana olevaan korkeaan mäkeen, ja se meistä sen aikaisista Haukiniemen pienistä pojan jolkeista oli jännittävää katseltavaa.

Kilpailujen yleisö eli kilpailuissa täysillä ja jopa kiihkeästi mukana. Muistan poikavuositani erään suojeluskunnan viisiottelun, jossa Nestor Liukko ja Paavo Halonen, kylän parhaat urheilijat siihen aikaan, ottelivat paremmuudesta. Kilpailun lopputulosta en muista, mutta sen sijaan muistan kuinka serkukset Juho Liukko ja Pekka Halonen istuivat vierekkäin kentän itäpään isolla kivellä ja kiistelivät suorasukaisin sanakääntein ja jopa kiihkeästikin siitä, kumpi heidän veljistään

on parempi urheilija. Kiistan aihe taisi olla se, että jos viisiottelussa olisi ollut se ja se laji, niin "Nestukka" olisi voittanut, mutta jos lajeina olisi ollut se ja se, niin "Puavo" olisi voittanut. Me Haukiniemen pojan varttaat kuuntelimme mielenkiinnolla varmasti ratkaisemattomaan päätyneitä kiistaa.

Ennen sotia olivat kylän näkyvimvät yleisurheilijat Kaartilan veljekset Kalle ja Eero, Sulo Loikkanen, Liukon veljekset Juho, Terho ja Nestor, Paavo Halonen, Eero Loikkanen, Matti Partanen, Leo Taskinen, Niilo Itkonen, Veijo Nikkonen, Eino Ripatti ja ihan nuorinta sen aikaista kaartia edustivat Erkki Nikkonen, Martti Taskinen, Taavetti Liukko, Olli Sallinen ja Olavi Airas.

Päätoimitsijana oli poikkeuksetta Arvi Ikonen. Hänen elämässään urheilu oli hyvin tärkeällä sijalla. Arvin panoksesta kylän urheilun hyväksi kerron kohta enemmän.

Myöskin hiihto kuului silloin harrastettuihin urheilumuotoihin. Sitä harrastettiin etenkin suojeluskunnan toimesta ja siihen kuului myös hiihtoammunta. Myös nuorisoseura ja maamiesseura järjestivät ahkerasti kilpailuja. Kilpahiihdon harrastajat olivat samat henkilöt, jotka äsken mainitsin yleisurheilun kohdalla. Äsken mainittujen lisäksi on syytä mainita vanhempaan ikäluokkaan kuulunut hiihtäjä Vilho Parkkinen ja nuoremasta ikäluokasta Yrjö Rantanen ja Pauli Tuunanen.

Ville Parkkinen oli luonnonlahjakkuus ja monet muistaa vieläkin hänen erikoisen rennon hiihtotyylinsä ja sen, kuinka hän oli voitelun erikoinen taitaja. Hän sijoittui mm. kerran Puijon suurkisoissa viidennelle sijalle nuorten sarjassa.

Niilo Itkonen tunnettiin myös monien suurten kilpailujen kävijänä ja niissä hyvin menestyneenä. Niilon tie kulki Haukiniemestä Lahden kautta Kanadaan. Lahdessa ollessaan hän perusti sinne vieläkin voimakkaasti toimivan urheiluseuran Nastolan Nasevan. Kanadassa hän toimi Kanadan Hiihtoliiton päävalmentajana ja oli uuden kotimaansa olympiahiihtäjien valmentajana ja johtajana monissa olympiakisoissa.

Myöskin naisurheilu alkoi tulla ohjelmaan mukaan etenkin heti sotien jälkeen. Nuorisoseuran ja maamiesseuran hiihtokilpailuissa oli naisten ja tyttöjen sarjat. Parhaimmat naishihtäjät olivat silloin Lahja Nikkonen ja Lapinniemen Tuunasen työt Aino, Sylvi, Toini, Aune ja Enni. Muistan kansakouluaajoilta, että mainittujen tyttöjen lisäksi myös Tuunasen pojat, Pauli ja Tatu Kalevi olivat aina koulun hiihdoissa kärjessä. Luontaisen lahjakkuutensa lisäksi heillä oli joka päivä kymmenen kilometrin edestakainen koulumatka hiihdettävänä. Silloin ei auto käynyt koululaisia rappusilta noutamassa. Kouluun kuljettiin jalansyten tai hiihtämällä. Suomeen kasvoi hiihtäjiä ja juoksijoita kuin huomaamatta.

Koska niihin aikoihin ei Haukiniemessä

ollut urheiluseuraa, kuuluivat useimmat urheilijat, jotka halusivat enemmän kilpailuja, urheiluseura Karvilan Kivekkäisiin. Tämä monelle meistä ensimmäinen urheiluseura täyttää kolmen vuoden kuluttua kunnioitettavat kahdeksankymmentä vuotta. Karvilan Kivekkäät on perustettu v. 1916.

Nestor Liukko, joka oli vuosikaudet Kivekkäitten paras keskimatkojen juoksija ja kärkipään hiihtäjä kertoili, että alkuverryttely oli ainakin riittävää ennen kilpailuja. Verryttelystä kävi hyvin matkanteko Haukiniemestä kilpailupaikalle Karvilaan salon poikki, kesällä juosten ja talvella hiihtäen.

Kaartisen Kalle ja isäni Sulo, jotka olivat myöskin Karvilan Kivekkäitten jäseniä, kertoivat myös eräästä 1920-luvulla tapahtuneesta kilpailumatkastaan. Aamupäivällä kilpailtiin Kerimäellä ja iltapäivällä Karvilassa. Matka tapahtui yhteisellä polkupyörällä, vuoroin polkien ja vuoroin tarakalla istuen. Kerimäen kilpailun jälkeen pojat tutustuivat ensi kertaa elämässään Kerimäen maailman kuuluun puukirkkoon. Hengellisestä nälästä ei kuitenkaan tainnut olla kysymys, vaan siitä, että ulkona satoi ukkospilvestä kuin kaatamalla. He menivät kirkkoon syömään repussa olleet eväspiirakat. Vaikka oli kirkonmeinigin aika, ei kukaan hirmuisen isossa kirkossa huomannut eikä ketään häirinnyt takapenkissä istuvat pojat. Murkinansa syötyään he jatkoivat matkaa seuraavaan kilpailupaikkaan Karvilaan. Siellä viisiotteluun kuului sillä kertaa mm.

100 metrin uinti, joka tapahtui Kolvosenjärven rannassa. Kalle ja isä-Sulo kertoivat, että kilpailijoiden ryhmittäessä lähtöön, lähti rannalta säikähtynyt käärme uimaan pitkin lampea. Kilpailujen lähettäjä Toivo Muhonen oli hyvin rauhallisesti ampunut ensin käärmeen heidän olkansa ylitse ja vasta sitten ampui kilpailijoille lähtölaukauksen. Eräs toinenkin erikoisuus kuului siihen kilpailuun. Eräs kilpailijoista, Karvilan Otto "Otukka" Kapanen, niinkuin kilpaveljet Kalle ja Sulo häntä nimittivät, ei osannut uida, joten kilpailu täytyi suorittaa niin lähellä rantaa, että "Otukan" kädet ylettyivät pohjaan.

"IKÄ EI OU VIÄRYYYVELÄ HANKITTU".

Urheilua harrastettiin ikään katsomatta. Juho Liukko jo aikamiehen ikäisenä urheiluharrastuksen parissa Särkijärven kentällä jalkapallo-ottelussa.

Jalkapalloilun alku

1920-luvulla viettivät Haukiniemen Lauriossa kesälomiaan kuuluisista Tammisalon veljeksistä Hannes ja Armas. Armas oli jonakin kesänä Lauriossa myös maatalousharjoittelijana. He olivat innokkaita ja hyviä jalkapalloilijoita. Kolmas veli, Niilo, tunnettiin eräänä suomen jalkapalloilun uranuurtajista. Hän toimi Suomen Palloliiton päävalmentajana ja erotuomareiden kouluttajana. Hän kirjoitti ensimmäisen jalkapalloilun harjoitusoppaan Suomessa.

Eräessä julkaisussa oli esitelty Suomen maineikkaimpia jalkapalloilijoita. Siinä oli Niilo Tammisalosta seuraava maininta:

Niilo "Tammari"
Tammisalo (1894 - 1982),
HJK, 7 SM, 29 mo vv. 1919 -
1926, SPL:n päävalmentaja
ja erotuomareiden
kouluttaja

Heiltä silloiset Haukiniemen nuorukaiset saivat innostuksen jalkapalloiluun, joka on säilynyt kylässämme voimallisena ja jatkuu edelleen. Ihan pienistä pojista lähtien ovat kylän pojat menneet miesten mukana kentälle ja näin perinne on säilynyt. Sodan aikanakin me silloiset pojat koltiaiset pelasimme jalkapalloa milloin Särkijärven milloin Ylölan aholla, vaikka silloin oli suuria vaikeuksia pelivälineen suhteen. Pallon päällyskuori kyllä saatiin kasaan, kun Airaan

pojat ompelivat sen isänsä suutarinverstaassa vanhoista lapikkaan varsista, mutta sisäkumia ei saatu mistään, vaan sisäkumin paikalle täytyi työntää sammalta. Vaikka kuinka yritimme etsiä kuivaa sammalta, niin pallosta tuli kuitenkin aika raskas ja ei se ainakaan pompannut mitenkään. Mutta pääasia oli, että meillä oli pyöreä esine ja saimme hurjan energiamme pusketta siihen.

Sodan jälkeen, kun urheiluvälineitä alkoi pikku hiljaa tulla kauppoihin, oli ongelmana niiden korkea hintataso. Vanhan pallon alkaessa uhkaavasti irvistellä liitoksistaan kerättiin porukan kesken kolehti ja taitavimmat kauppamiehet ja tinkijät ostivat kaupunkireissullaan uuden pallon joukkueelle. Muistan eräänkin kerran, kun Juho Liukko sai tehtäväkseen uuden pallon hankinnan, koska hänelle sattui kaupungissa käynti. Satamakadulla Savonlinnan ensimmäistä urheilutarvikeliikettä pitänyt Väinö Ropponen kertoi, että Jussi tinki niin taitavasti, että hän joutui kuin huomaamattaan myymään pallon kuoret paljon alle sisäänostohinnan. Mutta Jussi ei ollut vielä siihen tyytynyt, vaan kääntynyt ovelta takaisin ja sanonut, "annathan sie kai vielä sisäkumin kaupantekkiisiä". Annoinhan minä senkin, kun Jussi lupasi seuraavalla kaupunkireissullaan tuoda haalikaipotattija, joista minä karjalaispoikana kovasti tykkäsin, naureskeli Väinö. Se oli lupsakan mukavaa ja kiireetöntä kaupantekoa niin kuin aina Väinö Ropponen urheiluliikkeessä asioidessamme.

Pallopulaamme helpottaaksemme keksimme monenlaisia konsteja. Kirjoitin seuran perustamisen aikoihin muutamille mestaruussarjan seuroille kirjeen, jossa selostin pienen maaseutupaikkakunnan valtavaa innostusta jalkapalloiluun ja valitin tukalaa välinetilannettamme. Pyysin, että jos heillä on käytöstä poistettuja palloja, ottaisimme ne kiitollisuudella vastaan. Kaksi seuraa vastasikin pyyntöömme. Kotkan Työväen Palloilijat lähetti kaksi palloa ja Kuopion Palloseura puolestaan neljä. Se olikin hyvä lisäys yhden pallon pallovarastoomme. Niitä korjailemalla pallojen osalta tilanne oli pitkäksi aikaa kunnossa. Kuten huomasitte, Jussi ainoastaan tinki, mutta minä suorastaan kerjäsinkin.

Sodan jälkeen, kun miehet palasivat kotiin, pelattiin Särkijärven kentällä pari kolme kertaa viikossa oman kylän miesten kesken milloin ukkomiesten ja poikamiesten joukkueet vastakkain milloin oli joku ikäjako, mutta enimmäkseen tehtiin ns. huutojako eli kaksi miestä huusi joukkueet itselleen.

Jalkapallomaalit tehtiin Eemil Muhosen luvalla hänen puistaan. Puut olivatkin ihan siinä käden ulottuvilla. Maaliverkkoja ei silloin tietenkään ollut, mutta maaliin menneet pallot pysähtyivät kyllä maalin takana seisoneisiin Muholan paksuihin tukkipuihin.

Kalkkiviivat ripoteltiin pähvilaahtokosta, jonka nurkkaan oli tehty sopivan kokoinen

reikä. Nurkkaliput meillä oli myöskin ja kenttämme oli meistä kuin stadion, kun me innoissamme juoksimme aloitukseen ensimmäisissä pelipaidoissamme, jotka olivat oranssin väriset ja joissa oli kylän tyttöjen kirjailemat valkoiseen ympyrään sijoitettu tyyllitelty "H"-kirjain vasemmalla puolella rinnassa. Ensimmäisten pelipaitojen hankinnasta on oma tarinansa. Varparannan ja Haukiniemen nuoret ihmiset elvyttivät heti sodan loppumisen jälkeen, joka oli vuosien 1944 - 1945 vaiheilla, henkiin vuosikymmeniä nukuksissa olleen paikkakunnan nuorisoseuran. Kokouksessa, joka pidettiin Varparannalla Konstantin Kaartisen talossa valittiin seuran puheenjohtajaksi Eelis Kämäräinen, sihteeriksi Vilho Tuunanen ja rahastonhoitajaksi Ilmari Laurio sekä päätettiin, että vuosisadan vaihteen tienoilla Haukiniemen ns. Oksan nimellä perustettu seura jatkaa ns. Sarastuksen nimellä toimintaansa.

Seura toimikin muutamia vuosia hyvin innokkaasti, Sarastuksella oli mm. tanhujoukkue monilla liiton juhlilla esiintymässä ja seuran näytelmäkerho esitti eräänä kesänä niinkin vaativaa näytelmää kuin Agapetuksen "Olenko minä tullut haaremiin" jopa vierailunäytäntöinä monilla seurojen taloilla.

Innostus toimintaan hiipui kuitenkin seuran jäsenten keskuudessa muutamassa vuodessa ja 1950 vaihteen tienoilla seura piti ainoastaan sääntöjen vaatimat yleiset kokouksensa. Koska oli olemassa vaara, että seuran kohtalaiset rahavarat saattavat seuran sammumisen myötä mennä keskusseuralle,

päätimme me muutamat seuran jäsenet toimia mielestämme paikkakunnan nuorison edun mukaisesti. Menimme seuran vuosikokoukseen ja ennakolta tehdyn suunnitelman mukaisesti ehdotimme toimintasuunnitelmaan sellaisen muutoksen, että seuran rahavarat käytetään paikkakunnan urheilutoiminnan edistämiseen ja johtokunta sai vielä yleisen kokouksen täsmennyksen, että rahat on kohdennettava kylän jalkapallojoukkueen pelipaitojen hankintaan. Se oli meidän urheilumiesten mielestä hyvin isänmaallinen päätös. Kylän nuorten hankkimat varat jäivät kylän nuorten itsensä hyväksi. Olemme joskus Leo ja Martti Taskisen, Liukon veljesten, Jouko Loikkasen ja muiden poikien kanssa naureskelleet, että se taisi olla elämämme ensimmäinen järjestetty junntausoperaatio.

Erotuomarina oli alkuvuosina melkein poikkeuksetta Konsta Ikonen. Hänen jälkeensä erotuomarini tehtäviä hoitelivat enimmäkseen Jouko Loikkanen, Leo Taskinen ja Erkki Partanen. Leo ja Erkki kävivät myöhemmin erotuomarikurssinkin ja toimivat myös piirisarjaottelujen tuomareina. Myös Toivo Pärnänen, kylämme opettaja, toimi erotuomarina usein 1960-luvulla sarjaotteluissa.

Paikkakuntamme ulkopuolelta oli jalkapallotoiminnan alkuaikoina erotuomarina hyvin usein Seppo Jokela. Seppo, SAPKO:ssa jalkapalloa ja jääpalloa pelannut, kävi myöskin esittämässä ohjelmaa mm. pikkujouluissamme ja

tilaisuuksissamme lavalla. Hän, nykyisin Lahden kaupunginteatterin näyttelijä, harrasti "komeljanntaa" jo niihin aikoihin.

Alkuaikojen pelien tuomarina oli usein myös Reijo Cavén, myöhemmin tunnettu urheilujournalisti ja Haukiniemen kesäasukas. Hänen artikkeleissaan saimme urheilutoimintaamme vaivatta ja näkyvästi esille julkisessa sanassa. Urheilutaustaltaan Reijo oli mainio jalkapallo- ja jääpallomaalivahti SAPKO:ssa ja SAVPA:ssa.

1960-luvulla sarjaottelujen tuomarin tehtäviin oli useimmiten määrätty Lauri Ropponen. Hän oli hyvin arvostettu, rauhallinen ja asiallinen erotuomari. Tässä yhteydessä tulkkoon mainituksi, että Ropposen palloilijaveljesten, Väinön ja Laurin, tie kulki syntymäkaupungistaan Sortavalasta Kuopion kautta Savonlinnaan. Kuopiosta he eivät tuoneet tuomisinaan suinkaan kalakukkoa, vaan he toivat mukanaan jääkiekkoharrastuksen Savonlinnaan. Ropposen veljekset ovat Savonlinnan jääkiekkoilun isiä. 1980-luvun sarjaotteluissa toimi useimmiten tuomarina Matti Nykänen, vanhan joukkueemme vastapeluri Laitaatsillan joukkueesta, pelaajaveljessarjasta Arvo, Lauri ja Matti Nykänen.

1940- ja 1950-luvun vaihteen tienoilla kävi muutamana kesänä Helsingin Palloseuran, silloisen mestaruussarjaseuran pelaaja, Yrjö Lievonen, viettämässä kesälomaviikkojaan Haukiniemessä tuttavaperheensä Rautioiden luona Kalamossa. Hän tuli harjoituksiimme Särkijärven kentälle ja

mestaruussarjapelaajan rutiinilla ohjaili meitä oikean suuntaiseen harjoitteluun. Niiden muutamien kesäisten viikkojen aikana, jolloin Yrjö meitä ohjaili, tuli peliajatukseemme aivan toisenlainen ilme kuin ennen. Aloimme tajuta jollakin tavoin pelin taktillisia puolia ja ennen kaikkea meille selvisi, kuinka tärkeää on henkilökohtaisen tekniikan taitaminen.

Yrjö oli hyvin pidetty ja vaatimaton. Kentälle tullessaan hän oli kääntänyt seuransa HPS:n puseron nurinpäin. Hän ei halunnut mitenkään näyttää kuulumistaan eliittiseuraan. Kentällä Yrjö oli kuin yksi meistä, jalkapalloiluun innostuneista Haukiniemen pojista. Myöskin Martti Koskivirta, tultuaan kylään "kauppiaaksi" opasti meitä ansiokkaasti ja pelasi samalla joukkueessamme. Hän oli pelannut aikaisemmin Jyväskylän Palloilijoissa ja Savonlinnan Pallokerhon suomi-sarjan joukkueessa.

Niinä vuosina pelattiin paljon otteluja Savonlinnan puulaakijoukkueita vastaan, joinakin kesinä lähes kaksikymmentä ottelua. Kaikki kyläläiset olivat jollakin tavoin mukana toiminnassa, jopa talojen vakaat emännätkin. Muistan, että monta kertaa tullessamme pelloilta ruokatunnille äiti-Hilma kertoi Savonlinnasta soitetun ja hänen sopineen pelin huomisillaksi. Taloudellisena ihmisenä hän ei juoksuttanut poikia puhelimeen, jotta pysyisivät senkin ajan työnsä ääressä.

Muutenkin kyläläiset olivat innokkaasti

mukana toiminnassa. Sellaisetkin, jotka eivät olleet urheilusta yhtään innostuneita, toimivat lipunmyynti- ym. tehtävissä. Joku saattoi käydä lapioimassa pois Muholan lehmien läjät, sillä kenttä sijaitti aidattomana laidunmetsässä, ja lähteä sen jälkeen kotiinsa, koska pelin katsominen ei kiinnostanut.

Lipuista maksettiin mielellään, sillä tiedettiin, että pojat tarvitsevat rahaa palloihin, ja kyytimatkoihinkin oli mukava saada joku markka. Maksamisen auliutta kuvaa hyvin tapahtuma, kun Muholan emäntä tuli kentän reunasta hakemaan lehmäänsä iltalypsyä varten. Innokas lipunmyyjä tarjosi lippua, jolloin emäntä voivotteli ihan tosissaan, ettei älynnyt ottaa rahaa esiliinan taskuun ja puolustautui sillä, että aamulypsylle lehmä käydessään ei kukaan ollut tarjonnut pilettejä.

Juuri 1940- ja 1950-luvun vaihteen joukkueen, ennen Hakan perustamista, muodostivat Leo ja Martti Taskinen, Osmo, Jouko ja Tuomo Loikkanen, Kalevi, Sakari ja Erkki Airas, Esko Vellonen, Timo Vellonen, Seppo ja Timo Tiilikainen, Erkki Liukko, Veli-Matti Kaartinen, Helmer Naukkarinen, Erkki Partanen, Kyösti Tuunanen, Reino Nikkonen, Kalevi Itkonen ja Martti Koskivirta.

Asuimme kaikki hyvin lähekkäin. Konsta Ikonen, eräs innokkaimmista tukijoistamme, naureskelikin, että Haukiniemen joukkueen saa äkkiä kasaan, kun Osmo nousee kotinsa katolle ja huutaa kovalla äänellä. Silloin ei puhelimia tosin kovin monta kylässä ollutkaan.

Pelin jälkeen menimme sitten kaikki yhdessä jonkun talon saunaan ja kylvimme pelin hiet ja väsymyksen yhdessä pois ottelukumppaniemme kanssa. Seuraavana aamuna emännät usein ihmettelivät särvinaitaan mennessään, kun piimäsaavista näkyi vain kuiva pohja. Vastakirnuttu kirmupiimä oli kaupungin pojille harvinaista herkkua. Se oli sen ajan janojuoma. Kylän kesäasukkaat ja kesävieraat olivat myös innolla mukana kylän urheiluharrastuksissa.

Raution kuuluisat taiteilijaveljekset Paavo ja Erkki tulivat uskollisesti mukaan palloleikkeihimme Särkijärvelle. He saivat meidät myös jollakin tavoin innostumaan musiikista, se oli hieno ja mukava rentoutuskeino kovan urheilujunnaamisen vastapainoksi. Poikien isä, opettaja Ilmari Rautio johti kylän kesäkuoroa, joka oli koottu Haukiniemen nuorista ihmisistä ja esiintyi monissa juhlissa aina kesäisin. Monena iltana viikossa tullessamme kentältä odotti kylän kaupan luona opettaja Rautio kylän tyttöjen kanssa meitä lähteäksemme lauluharjoituksiin. Harjoitukset olivat sellaiset, että mentiin jonkun talon pihaan, jossa jollakin olisi seuraavana päivänä syntymä- tai nimipäivä ja alettiin vain laulaa. Näin saatiin sopivaa harjoittelua tulevia juhlia varten ja hyvä mieli sille ihmiselle, jolle kävimme laulamassa. Muistan vieläkin bravuurimme; se oli tsekkiläinen kansanlaulu "Kun pimenevi ilta, päivä mailleen käy, ei kohta kotipellot silmihini näy".

Naispuoliset laulajat, joita olivat Sauniston tytöt Maija ja Leena, Lahja Nikkonen, Elina Ikonen, Syvi Piironen, Maija Loikkanen,

Meeri Rantanen, Auli Naukkarinen ja joskus muitakin, olivat pääosan esittäjät kuorossa. Pojat ehkä olivatkin mukana sen takia, että saivat sillä varjolla olla tyttöjen seurassa, sillä heillä saattoi olla mielessä kuje ja muut juonet.

Loikkalan "heinäkasakat", serkukset Olavi Väre ja Martti Kinnunen olivat myös aina mukana sen ajan joukkueessa, olivathan he SAPKO:n junioreja. Nämä nykyiset Savonlinnan huomattavat liikemiehet, toimitusjohtaja Olli ja teollisuusneuvos Martti olivat innokkaita heinämiehiä. Me Loikkalan pojat suosittelimme kaupunkilaispojille heinäkorjuu-aikaan helpointa hommaa, heinien painelua korsussa. Joinakin iltoina Särkijärven kentällä huomattiin heidän pelissään erikoista säpinää ja aggressiivisuutta. Sen arveltiin johtuneen niistä hormoonipiikeistä, jotka he saivat Hukanhännän korsun ampiAISilta kannikkaansa. Tämä lienee ainoa doping-tapaus seuramme historiassa.

Seuran tileissä on merkintä päivämäärällä 13.2.1956: "Erkki Raution lahjaan 500 mk". Miellyttävää urheilukaveria muistettiin, kun hän piti Helsingissä ensi sellokonserttinsa.

Seuran hyvästä hengestä ja urheiluystävytydestä kertovat myös pöytäkirjamerkinnot 6.7. ja 18.8.1965, joissa on tehty päätökset Mikko Sallisen ja Matti Loikkasen muistamisista heidän hääpäivinä. Elokuun 18. päivän 1965 pöytäkirjaan on seuran sihteeri Pauli Liukko kirjoittanut 3 §:n kohdalla näin: "Rahastonhoitajan tehtävistä opiskelun ja

paikkakunnalta muuton vuoksi luopuvalle, tunnollisesti tehtäviään hoitaneelle rahastonhoitajalle, Esko Hiltuselle, päätti johtokunta myöntää 100 mk:n suuruisen palkkion, jonka toivottiin

olevan kauniin muiston yhteisestä seuratoiminnastamme." Nämä esimerkit tuollaisista pienistäkin eleistä kertonevat varmaan parhaiten seurassamme aina vallinneesta hyvästä hengestä.

Tämä joukkue aloitti Hakan virallisten otteluiden sarjan Simpeleen kentällä helluntaipyhänä 1953. Pelaajat huoltajineen ryhmittäytyivät kuvaan voitettuaan SIUn 2-joukkueen 5-2.

Yläriivi oikealta lukien: Kalevi Airas, Timo Vellonen, Matti Loikkanen, Esko Vellonen, Erkki Airas, Reino Liukko, Erkki Partanen, Helmer Naukkarinen, Reino Nikkonen ja Kyösti Tuunnanen.

Alarivi oikealta: Seppo Tiilikainen, Osmo Loikkanen, Martti Taskinen, Leo Taskinen ja Tuomo Loikkanen.

Edessä pallo sylissään oleva pikkuinen poika on Pertti Loikkanen.